Dissertatio inauguralis medico-practica de cardialgia ... / submittit Joannes Paptista Pardini.

Contributors

Pardini, Johann Baptist. Universität Wien. Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Viennae : In Typ. Kroyssiana, 1783.

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/hh4e998c

Provider

Royal College of Surgeons

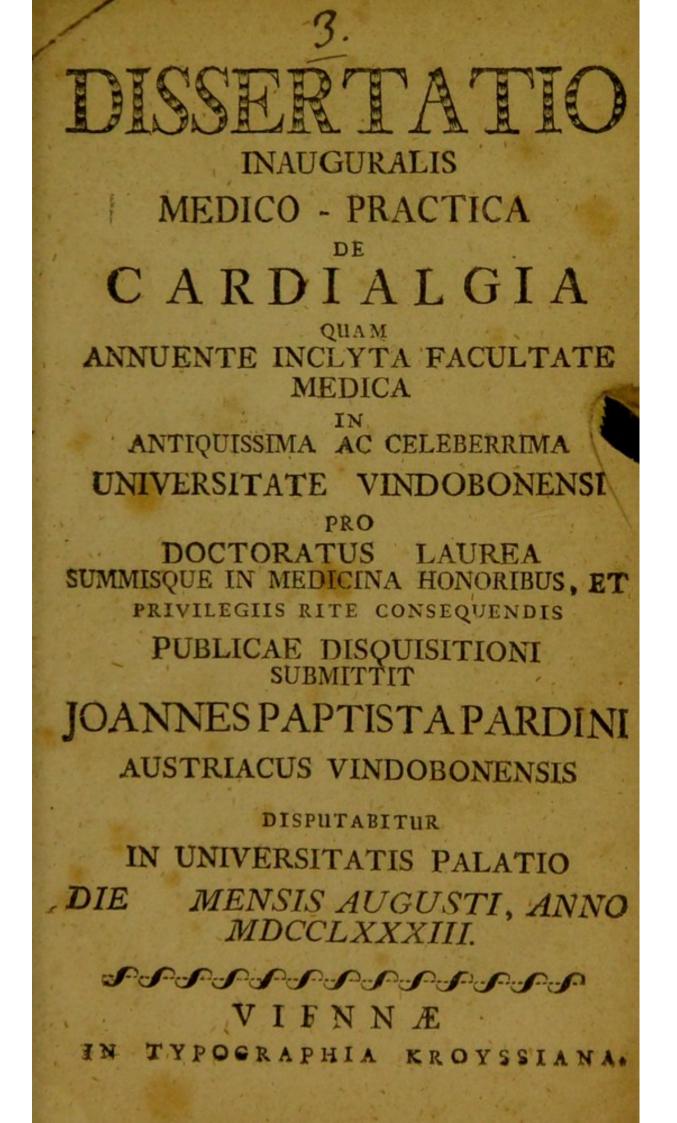
License and attribution

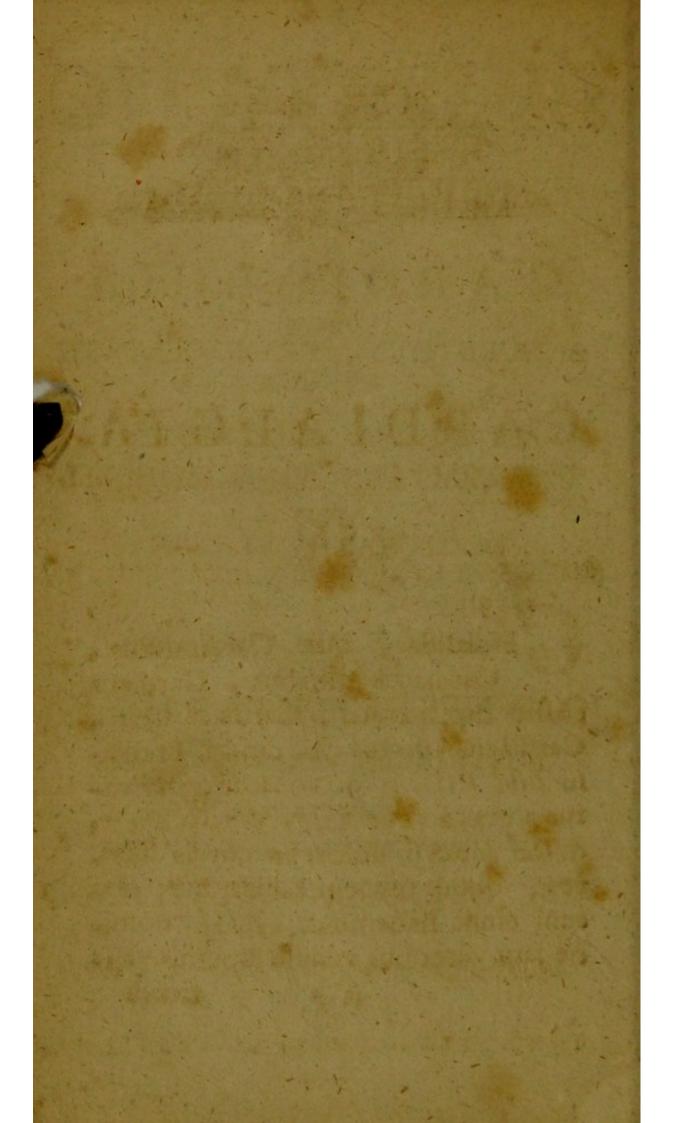
This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection 183 Euston Road London NW1 2BE UK T +44 (0)20 7611 8722 E library@wellcomecollection.org https://wellcomecollection.org

CARDIALGIA;

SI.

Cardialgia, quæ Cardiogmus, Cardiacus morbus, Cardiaca paffio Hippocratis, Cardiaca Celli, Cardiacus affectus Alexandri Tralliani Lib. VIII. c. 9. Vocatur, derivatur a græca voce καρfiα cor, & αλγια, dolor, ac fi dolorem cordis diceres, quod quidem falfum eft; notum enim habemus, καρδιας nomine jam veteribus veniffe fuperius ven.

A a

triculi

orificium, quo is œsophagum excipit, id quod ex variis Hippocratis locis, ex Thucydide Lib. 11. p. 130. ex Nicandro Alexiph. v. 19. elucefcit; ut adeo non cordis, sed ventriculi affectionem significet. Itaque definitur Cardialgia, esse molestus dolor quasi rodens perceptus sub cartilagine ensiformi in illo loco, quem scrobiculum cordis vocant. Ill. van Swieten Comment. Tom. 1. S. 63. & Tom. 3. S. 1075.

Diversam hujus morbi faciunt auctores divisionem; sic dolor ventriculi a quibusdam dividitur ratione diversæ sensationis 1°. in pyrosim sive ardorem ventriculi, germ. das Sod/ brennen, 2do in Cardialgiam stricte sic dictam, quam stipatam simul levi animi deliquio dicunt; 3tio in Gastro-

5. 2.

VV

Gastrodyniam, dolorem nempe ventriculi pressorium, vel etiam qualemcumque alium absque animi deliquio, cujus absentia distinguitur a Cardialgia.

\$ III.

Facile autem cuique in promptu eft, has divisiones minime nos in fana medicatione instituenda dirigere posse; hinc aliam utiliorem, atque magis practicam suppeditabo divisionem petitam a diversa caussa Cardialgiam producente. Ipsæ vero iterum causse adeo multiplices deprehenduntur, ut iis omnibus omnino recensendis patientiam cujusvis nimium tentare viderer, & memoriam potius gravarem, quam adjuvarem; consuetas igitur solum, et in praxi præ reliquis frequentiores fequentibus enumerabo. Octo igitur spectata præcipuarum causfarum differentia species Cardialgiæ statuo, quarum 1 ma. est saburralis; 2da. Flatulenta; 3^{ua.} spasmodica; 4ta. Menstruantium & Hæmorrhoidalis; 5ta. Gravidarum; 6ta. ab acribus assumtis; 7ma Metastatica; 8va. a vitio organico nata. Singulas has species jam paulo altius perpendamus.

S V.

Cardialgia faburralis varia effe poterit, prouti varia fuerit faburra. Sit itaque primo loco Cardialgia a faburra acida exorta, quæ ructibus acidis, appetitu quandoque ingenti quandoque penitus dejecto, pondere ventriculi, flatibus, torminibus, & reliquis præfentis acidi fignis dignofcitur. Hanc fanant, præmiffo vomitu, omnis generis abforbentia,

tia, magnesia nitri, cui aliquid Rhei, vel myrobolanorum fuit additum. Ulteriorem vero materiæ acidæ genesim prohibent abstinentia ab acidis, & amaricantica omnis generis medicamenta. Sunt, quos mire juvant pauca quotidie grana piperis integra adsumta; sic enim ventriculi vigorem restaurant, quo restaurato, non amplius sordes acidæ generantur. Qui huic malo obnoxii sunt, percurantur sæpe, si quotidie mane & vesperi potum aquæ frigidæ afsumant, qui innoxius, immo maxime medicamentosus est, modo non affumatur corpore æstuante, & ventriculum languidum mirum quantum excitat. Proderit porro exercitium corporis debitum, ut eo corpus roboretur, sicque genesis suturi acidi præcaveatur.

C 4

S VI.

Altera Cardialgiæ faburralis species est, quæ oritur ab ingluvie. Dignoscimus hanc ab erroribus diæteticis, gravioribus prægressis, a prægresso prandio lauto, & egregia ingurgitatione ; tum a flatibus, a ructibus rancidis tanquam ab oleo rancido assunto. Ructus hi, fordesque hæ rancidæ exinde potiffimum proveniunt, si pinguia vinosis commisceantur; ex ea enim mistione specificum genus acrimoniæ generatur. Pessimus est error diæteticus, fi post adsumtas carnes multas pingues vinum meracum bibatur, licet error quotidianus & solennis omnino fit; facilius enim & magis innoxie junguntur aquosa oleosis, quam vinofa. Malum jam hoc cardialgicum, ab ingluvie ortum, sæpe leve est, curandum sola abstinentia, larlargo demum aquæ potu, materiam diluente. Verum tamen fi malum hoc grave fuerit, fi faburra adfit copiofior; tunc vel spontanea, vel, quod sæpe fieri oportet, arte instituta evacuatione per superiora, aut inferiora curatur.

\$ VII

Tertia Chardialgiæ faburralis species est biliosa, quæ frequentissma est, & peculiaribus characteribus notatur. Cardialgia hæc oritura bile, vel a materia bilis formam referente. Ortus ejus vehemens esse solet ; recurrit nonnunquam cum vomitu æruginoso, & raro tantum semel affligit, sed, etiamsi consopiatur, per vices redit. Id etiam peculiare habet, quod illa affecti animo sint supra modum dejecto, anxio, vires sentiant admodum de-

D 5

biles

biles, & pulsus habeant imbecilles & celeres. Eft hæc Baglivii obfervatio, quod illi, quibus biliofæ, rancidæ sordes suapte nascuntur circa systema gastricum, sæpe pulsus debiles, & sub digitis facile evanescentes habeant; quin imo, fi febres gastricæ occurrant, ubi magna est jactatio, per lectum volutatio, anxietas magna cum adparente enervatione virium, plerumque fignum est, pravam materiam magna quantitate collectam esse circa ventriculum. Præterea in hac Cardialgia circa ventriculum tantus est dolor, ut ne minimum ferme actactum patiatur æger, & ideo sæpe cum gastritide confunditur, ob doloris videlicet vim, ob anxietatem, jactationem; ast lingua biliosa, tempus anni inflammationibus haud favens, & defectus fignorum alias inflammationi communium, hanc facile discriminant a vera gastritide. ConConfunditur etiam fæpe cum ardialgia hyfterica, feu Ipasmodica, quacum omnia fere communia habet; etenim & hæc juxta fydenhamum, in proceffibus pag. 699, dolore circa fcrobiculum cordis atrociflimo infignitur, qui adtactum repudiat, fæpe numero etiam vomitu æruginofo ftipatur. Attamen lingua hic fideliffimus eft index, cuoniam in cardialgia biliofa impura eft, pellicula flavefcente, viridefcente maximam partem obducta; ubi e contrario in fpasmodica pura lingua exhibetur.

§ VIII,

Cardialgia biliofa idem omnino morbus eft, ac colica biliofa, eandem omnino curationem admittit, cosdem etiam characteres habet, & cum colica biliofa fæpe conjungitur. Cura-

Curatur vero medicamentis folventibus, iisque salinis, materiam, ventriculi parietes vellicantem, incidentibus, excitato postmodum vomitu artificiali. Cum autem in hac cardialgiæ specie sæpe numero vomitus spontaneus adsit : valebit hic ille canon : quod vomitu vomitum tollere oporteat; denique præmifsis solventibus, præmisso emetico saburram evacuante, accedendum erit ad roborantia, eaque stomachica. Multi hic errores cum ab. aniculis, tum a medicis anicularum morem amplectentibus committun-. tur, qui scuta varia stomachica, aromatica, antispastica applicant; talia enim solum in hac cardialgiæ specie conveniunt, ubi nervorum magna irritatio superest, ubi ablata licet caussa irritante, nervi tamen cardiæ prospicientes dispositionem, ut ita dicam, guamdam retinent, & spasmos excitant, quos tunc **f**cuta

scuta hujusmodi sopient, & nervis aliam dispositionem inducent, & a priori, atque diuturna deluefacient. Nocent etiam guttuke illæ stomachicæ, spirituose; nocent carminativa, & maxime nocent opiata; etenim opiata vomitum alias falutarem cohibent, & diarrhoam fors supervenientem atque salutarem sistunt, augendo diaphoresim, materiam in ventriculo collectam urgent ad vias secundas, ipsum vero ventriculum langui diorem, magisque debilem reddunt. Plerumque cardialgia hæc est absque febre, sed male tractata in febrim affurgit, eamque gastricam biliosam, & maxime affi-

cit, ubi biliofa materies meraca eft, minus diluta, minus enervata. Sæpe morbus per fe eft, fed fubinde, maxime æftate, febrium biliofarum moleftum fymptoma tantum, ubi fubin adeo valida eft, tantasque ægro anxietates & jactationes inducit,

13

ut etiam animi deliqua, sincopen, insultus adeo epileptiicos producat.

§. IX.

Vifa nunc cardialgia saburrali, ejusque pro varia caussa in varias species subdivisione, transeamus ad alteram cardialgiarum classem explicandam, quam flatulentam diximus. Oritur hæc ab ingestis multo aëre foctis, e. g. a fructibus horræis nimia copia assumtis, facile fermentantibus, a musto, ab uvis copiosius ingestis, a cerevisia in actu fermentationis suppressa, potataque. Ventriculus tunc ab extricato aëre distentus acriter dolebit, cardia ex irritatione constringetur, & ructuum eruptio salutaris comprimetur. Natam fic curdialgiam curant enemata eccoprotica frequentius injecta, spasmus

mus vero cardiæ solvitur anodynis, carminantibus, liquore anodyno minerali &c. soluto spasmo emesis concitata sæpe prodest. Ceterum juvat res ejusmodi facile fermentantes aut protsus non assumere, aut si assumantur, parce, & nonnisi ventriculo jejuno. Moris quidem cft, fructus horræos copiofos post prandium lautum ingerere ; sed fructus hi & hac mole ingefti in loco humido & calido, & ipsa diuturna commoratione, si misceantur cum aliis alimentis, citam & facilem fermentationem subeunt ; ubi tunc præter superius laudata prodest eximie magnefia nitri, aut sola data, aut rheo & falibus aucta.

E/TE/

§. X,

Tertio loco commemoravi cardialgiam spasmodicam, quam etiam Hystericam nuncupant, cum sæpius for-

fæminas hystericus, & viros hypochondriacos invadat. Oritur a fola nimia irritabilitate, ita quidem, ut post levia etiam animi pathemata mox de ea conquærantur. Si igitur ex irritabilitate nimia ipsius subjecti, ex ipfius animi pathematibus prægreffis, & ex absentia vitii cujusdam alterius cognoscatur, cardialgiam a solis spasmis pendere ; tunc antispasticis omnis generis, & opiatis fuccurrendum erit. Notandum tamen est, ne statim nimiam irritabilitatem incusemus, & ut caute inquiramus in stimulum hanc excitantem, illamque caussam, quæ multiplex esse poterit, tollamus.

§. XI.

Quartam cardialgiæ speciem dixi menstruantium, & hæmorrhoidalem; cardialgia menstruantium frequenter occurrit, & sequentem admitmittit explicationem. Oritur nempe, si sanguis menstruus ob uteri strictiorem habitum parcius efferatur, aut non nisi magno cum molimine efferatur; si retentus accumuletur, stagnet, & jam non sola vasa uteri, fed vicinorum ectiam intestinorum distendat, & vellicet. Hinc dolor ventriculi a regurgitante, ut ita dicam, sanguine menstruo instante mensium fluxu, ægram maxime exercebit. Menstrua hæc cardialgia tollitur provocando menses, sanguinem menstruum proliciendo apta via, & debita. Hunc in usum indicantur pediluvia, aquæ vapor ad inferiora admissur, semicupia, & in corpore plethorico etiam phlebotomia, sed in pede instituta; enemata eccoprotica sanguinem versus anum & uterum allicientia ; dein etiam interna remedia leniter salina, eccoprotica, eodem pariter scopo, ut partes infernæ leviter irritentur, & ad

ad irritatas partes major fiat affluxus humorum; nitrofa igitur, magnefia nitri vel fola data, vel juncta floribus fulphuris, aut boraci veneto, vel dofes exiguæ, factis jam prioribus tempore menstruationis, remedii cujustam aloëtici.

S. XII.

Cardialgia quoquo talis (.§XI.) obfervatur illis fœminis, in quibus ob ætatem ipfam provectam catamenia & parcius fluunt, & tardius redeunt, ac tandem emanent. Solennis epocha emanentium menstruorum eft in nostris regionibus inter 48vum & 50mum ætatis annum; hac enim ætate habitus utere fit strictior, reparatur eadem copia sanguinis, sed jam non eadem per uterum strictiorem effertur; tum oritur stasis, sit quasi regurgitatio sanguinis ejus ad ventriculi vasa, & orietur cardialgia.

algia. Hæc nata, & hac ætate observata, ut & alia incommoda ab hac caussa orta, feliciter avertuntur admota pedi lanceola; nonnunquam vero satis apte & feliciter hyrudinibus ad anum applicatis curatur, ut

TEI

19

vicaria quædam evacuatio institua-

S. XIII.

tur.

Cardialgia hæmorrhoidalis in hunc etiam censum numeranda venit, quoniam & eadem caussa hujus mali habeatur. Oritur in viris fluxu hæmorrhoidali alias confueto nuncfuppresso & sanguine primo vasa intetestinorum, dein & ipsius adeo ventriculi distendente, & parietes vellicante. Patet inde methodus medendi; prodest enim hic aut priorem per hæmorrhoidalia vafa evacuationem restituere ope hyrudinum, aut vicariam aliam substituere per B 2 fan-

sanguinis missionem, præcipue in artubus inferioribus institutam. Non pauci remediis internis hic utuntur ad fluxum hæmorrhoidalem reftituendum, non mitioribus sed calidis aloëticis &c. Verum tamen certum est, ab his calidis plerumque varia mala produci ; fic hæmorrhagias varias pulmonum & ani. Hinc si internis remediis p vocare velimus hæmorrhoides, præstat potius id fieri lenioribus, uti magnesia nitri, magnesia muriæ, aut purgante lenissimo salino eccoprotico, aut enemate blando sollicitante, vel externe vapore aquæ mediante sella perforata admiffo.

\$ XIV.

Pervenimus ad aliam Cardialgiæ speciem, quæ gravidas afficere solet, pro vario autem graviditatis tempore variam agnoscit caussam, & ex & ex hoc capite in tres omnino diversas species subdividitur notata dignas, & valde crebras, scilicet in eam, quæ primis diebus aut septimanis post conceptionem obtinet; deinde in eam, quæ circa tertium, quartumve graviditatis mensem deprehenditur; tandem in illam, quam ultimis mensibus aut septimanis gravidæ experiuntur.

S XV.

Initio agam de prima cardialgiæ gravidarum specie. Post conceptionem plerumque nauseas conqueruntur, vomituritiones, vomitusque, aversionem a rebus alias adamatis, & cardialgiam plerumque patiuntur, quæ non provenit a saburra primarum viarum, aut consut consut alia cardialgiæ caussa ; sed totum id incommodum novæ mutationi in corpore factæ debetur, B 3 & no. & novis turbis per conceptionem inductis. Utplurimum omnis in hac specie medicatio frustranea est, & tempus solum hic, quemadmodum in innumeris aliis morbis, optime medebitur. Nonnunquam tamen prodest medicamentum antihystericum, nervos sopiens, aliamque iis mutationem inducens priori contrariam. Hinc laudant hoc scopo spiritum nitri dulcem, & quæcumque alia acida mineralia dulcificata, liquorem anodynum mineralem Hoffmanni, mentham & ejus præparata, chamomillam, camphoram, castoreum, vel exiguas etiam doses asse foctide, nodulos antihystericos, atque alia huc pertinentia. Plerumque parum periculi, licet multum incommodi hæc cardialgia habeat.

§ XV

S. XVI.

Altera gravidarum cardialgia, quæ finito tertio, quartove mense supervenit, majorem, quin omnem medentis adtentionem postulat, quia neglecta in abortum tranfire potest. Oritur autem plerumque a sanguine menstruo retento, cujus vero integra quantitas major est, quam ut a tenello adhuc fœtu consumi possit, unde multa incommoda gignuntur, v. g. dolores in initio leves colici, postmodum accumulato adhuc magis sanguine dolores ventriculi, five hæc cardialgiæ Species. Frequentia hujus mali variat pro diversa anni tempestate, fic tempore vernali, aut sæva rigidaque hyeme magis observatur, quam æstate, vel autumno, magis quoque in forminis laute viventibus, bene pastis, plethoricis, & venæ sectionibus affuetis, magis in formi-

B 4

nis

nis urbanis, quam ruricolis. Dixi provenire a retento sanguine, cujus nimia moles uterinum systema gravat, replet, vicina viscera in consensum trahit, urgetque versus superiora. Hæc cardialgia evacuatione alvina, eccoproticis nulla ratione curatur; ex his enim abortus periculum inminet. Respuit quoque methodum in prima specie laudatam antihystericam ; exacerbatur consuetis stomachicis & amaricantibus, & neglecta aut exacerbata in certum vix non, & sæpe periculofum abortum terminatur. Nam hæc superflua copia sanguinis uterum occupans eumdem irritabit, & ad exclusionem scetus determinabit, & postquam per aliquod jam tempus sanguinis quid ex utero prodiverit, quod post particulam placentæ avulfam contingit, tandem hæmorrhagia uteri, & abortus consequetur. Hoc autem malum præoccupamus aptam

24

aptam adhibendo medellam, quæ confiftit folummodo in V. Sbus, iisque potiffimum in brachio inftitutis, in emulfis nitrofis, diæta pertenui, excarni; dum vero jam aliquid fanguinis ex utero ftillat,

tenui, excarni ; dum vero jam aliquid fanguinis ex utero ftillat , quies fumma commendanda eft , & iteratæ phlebotomiæ inftituendæ funt , una cum omnibus fimul & femel antiphlogifticis adhibitis ; & tunc , fi modicum fuerit fanguinis ftillicidium , fæpe feliciter abortus prævertitur , ac fi avulfa placentæ particula denuo adglutinaretur. At vero jam longius progreffo malo , fanguine majori copia exftillante , quin plenaria jam uteri hæmorrhagia præfente , certo certius abortus fequetur.

§ XVII

Tertia demum Cardialgiæ gravidarum species observatur, ut supra (§. XIV) dictum est, potissi-B 5 mum

mum ultimis graviditatis temporibus. Contingit hæc, partim quod uterus distentus ventriculum versus superiora urgeat; partim quod ipfa hæc uteri moles nimia alvum reddat tardiorem, comprimendo scilicet inteftina. Ex hac retardata alvina dejectione multæ fæces coacervantur, quæ dolores primum colicos, dein etiam cardialgiam producent. Hæc ut sit longe minus periculosa, quam illa altera supra (§. 16.) memorata, nullatenus tamen spernenda est. Sordes enim hæ ultimo gravitatis tempore collectæ, nisi proxime ad partum, vel mox post eum eliminentur, febribus puerperarum sæpe adeo periculosis ansam præbebunt. Scilicet sanguis in partu necessario amittitur, omnia exagitantur, & motus febriles sub ipso puerperio accedunt; & tunc illa moles gastrica, quæ iners erat, febrim accendet mali mo-

26 ;

moris gastricam, biliosam, putridam, & demum etiam malignam. Ut bona huic cardialgiæ medella fiat, suadenda est ultimo graviditatis tempore diæta magis restricta, parcior, & frequentior potius,

27

tatis tempore diæta magis restricta,, parcior, & frequentior potius, qnam ut fimul & semel multa ingerantur; alvum humectare oportet, camque crebro ducere, sed remediis blandiffimis eccoproticis, & enematibus. Sub ipfo partu, & mox post partum ducenda alvus remediis lenissime purgantibus. Regnat quasi epidemicus quidam error ad hæc usque tempora, scilicet : abstinendum esse ab omni omnino remedio evacuante post partum, purgantia summopere nocere. Hinc aut evacuantia penitus negligebantur, aut parcissime exhibebantur. Tandem Cel. Tiffot omni opera demonstrare conatus est, convenire summopere leniora' purgantica post partum, ut moles illa in inteinteftinis diu hærens efferatur, antequam ea communi lege, qua omnia ingefta folent, in fanguinis maffam recipiatur, & febrim accendat mali moris Notat hic Cel. vir, purgantia puerperis data ex eo forte obfuiffe, quod quidam dederint remedia aloëtica, fcopo partim purgante, partim etiam lochia pellente, quæ remedia calidæ indolis omnino male cedere debuerint. Verumtamen alia longe actio eft remedii lenioris ecoprotici, magnefiæ nitri, tamarindorum, caffiæ, & frequentiorum enematum.

§ XVIII,

Alia Cardialgiæ species notatu digna exoritur ab acribus affumtis. Hæc subinde cum vomitu accedit, ita quidem, ut vomitus in hyperemesim degeneret, & hypercatars ægrum simul affligat. Sic orta Cardialgia

dialgia a venenis, vel ab acribus ingestis, observatur etiam a nimia purgantis drastici dosi, aut a drastico incongruo tempore dato, aut ingesto subjecto irritabili. Indicationes tali in casu erunt, materiam venenosam, vel acrem excutere; dein, si excuti ex integro non possit, eam saltem enervare, obvolvere; & denique, si materies ablata, aut enervata, involuta fuerit, spasmi tamen adhuc aliqui restent, cos consopire. Primæ indicationi satisfaciet cito agens emeticum, nifi jam adsit vomitus, vel hypercatharsis : e. gr. sit cardialgia a fungis venenatis : tunc, si vomitus adsit nullus, proderit excutere gravantem saburram; si vero adfuerit jam vomitus, ea solummodo danda erunt, quæ vomitum facilitant, & minus noxium reddunt, uti aqua tepida, mellita, juscula pinguia &c. Alteri indicationi satis fit per ea, quæ

B/7B/7

29

quæ venenatæ acrimoniæ (fi quædam nota fuerint, funt contraria, aut fi mucilaginofa, involventia, magna copia hauriantur. Ultimæ autem indicationi opium, aut ejus præparata fatisfacient.

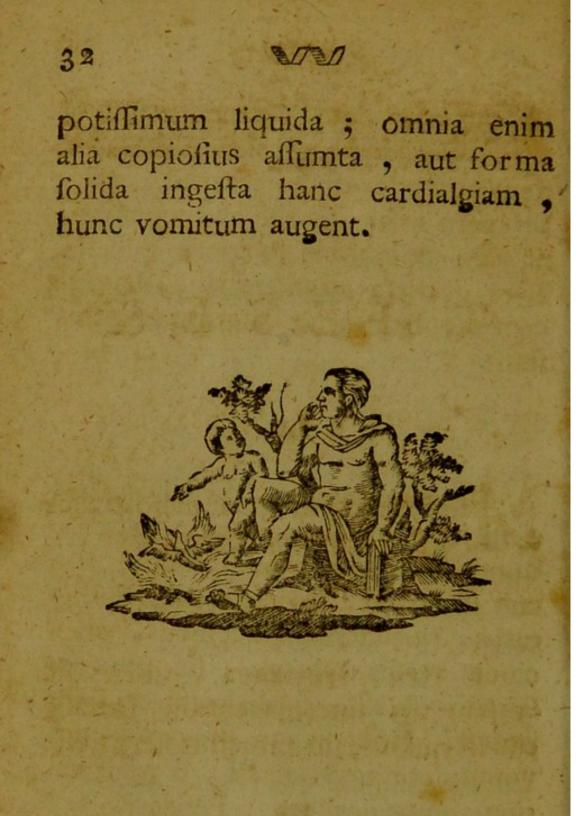
S. XIX.

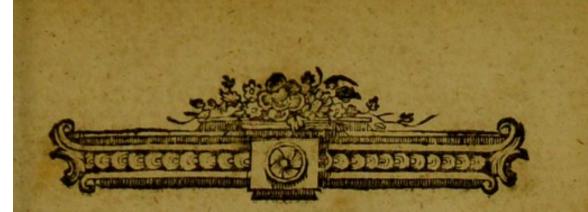
Septimo loco de Cardialgia metastatica agere statui, de qua pauca tantum adfcram. Oritur hæc ab acri quocumque v. g. arthritico, podagrico, scabioso &c. subito retrocedente, & ventriculum occupante. Dignoscitur hæc, si subito e. g. dolor arthriticus, aut podagricus cesset, mox dolore circa scrobiculum cordis orto. Contingit utplurimum, si malo consilio partes antea acrimonia' obsesse, stringentibus tractentur, vel si iis actu frigida adplicentur. Patet inde, methodum medendi maxime verfari circa id .

id, ut acre demulceatur, attenuetur, & ad prius obsessa partes, si fieri possibile est, derivetur; partes vero ipsas ita esse disponendas, nt eam commode recipere queant. Hinc decocta attenuantia, demulcentia, balnea ut plurimum præftant.

§ XX.

Ultimam tandem Cardialgiæ fpeciem statui a vitio organico natam, quod in mala structura ipsius ventriculi situm est; sic ventriculus induratus, quasi semicartilagineus, præcipue versus pylorum, sic pylorus scirrho obsessiva cardialgiam caussare potest. Hoc malum præcipue cum vomitu conjunctum est, & plerumque immedicabile. Proderit tali in casu solumnodo exiguas alimentorum doses assumere, & forma

THESES.

T.

Medicamentum antiabortivum specificum non datur.

П.

Cortex peruvianus, ut ut sit in febribus intermittentibus specificus in quibusdam tamen nocivus est.

ш.

Paroxyfino intermittentium correptis in stadio caloris aliquando V. S. convenit. IV Emmenagoga rarius indicantur ac putatur.

V.

Lochia antea fluentia, nunc suppressa, plerumque morbus sunt deuteropathicus.

VI.

Hinc patet, aristolochica sic dicta rarissime esse exhibenda.

VII.

Febris intermittens ab effecto systemate nervoso proxime pendere videtur.

VIII.

Febris puerperarum plerumque transit in castra epidemicæ.

XI.

Hydrops thoracis sæpe difficillime dignoscitur.

